

**LISTA
PRZEDSIĘWZIĘĆ PRIORYTETOWYCH
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu
na rok 2022**

Listę przedsięwzięć priorytetowych opracowano na podstawie obowiązujących ustaw, w tym ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.) oraz w oparciu o następujące dokumenty:

- Strategia rozwoju województwa opolskiego;
- Program ochrony środowiska województwa opolskiego;
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- Program wyposażania aglomeracji poniżej 2 000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji sanitarnej;
- Plan Gospodarowania Wodami;
- Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opolu ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM 2,5, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej;
- Program ochrony środowiska przed hałasem województwa opolskiego;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028;
- Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym;
- Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy;
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Krajowa Polityka Miejska 2023.

Wydatkowanie środków finansowych Funduszu następować będzie w oparciu o wyszczególnione w liście priorytety oraz zgodnie z przedstawioną poniżej hierarchią:

- nadrzędnym priorytetem będzie wspieranie przedsięwzięć zmierzających do pełnego wykorzystania środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi, przeznaczonych na ochronę środowiska;
- finansowanie przedsięwzięć wynikających z zawartych umów w latach ubiegłych z konsekwencjami wypłat w roku 2022;
- programy priorytetowe Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie realizowane we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu m.in.:

- Program Priorytetowy Czyste Powietrze;
 - Program priorytetowy Moja Woda;
 - Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych;
 - Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie;
 - Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest;
 - Inne programy powstałe w ramach współpracy pomiędzy NFOŚiGW i wfosigw w okresie obowiązywania przedmiotowej listy;
- wspieranie projektów służących poprawie jakości powietrza, ograniczenia zużycia energii oraz wzrostowi wykorzystania energii z odnawialnych źródeł, przeciwdziałania suszy i jej skutkom oraz wszelkie działania służące adaptacji do zmian klimatu;
 - finansowanie zadań w zakresie prewencji i zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych na terytorium objętym stanem nadzwyczajnym, stanem zagrożenia epidemicznego lub stanem epidemii;
 - dofinansowanie pozostałych zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Priorytet I – OCHRONA ATMOSFERY (OA)

W ramach tego priorytetu Fundusz będzie wspierał:

1. ograniczenie emisji substancji toksycznych zagrażających zdrowiu i życiu ludności oraz przyrodzie ożywionej;
2. ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, w tym gazów cieplarnianych m.in. poprzez:
 - a) modernizację systemów wytwarzania i przesyłu energii elektrycznej;
 - b) ograniczenie zużycia energii elektrycznej m.in.: poprzez modernizację oświetlenia ulicznego, modernizację instalacji grzewczych, klimatyzacji - szczególnie z odzyskiem ciepła, zakup i montaż elektrooszczędnych maszyn i urządzeń;
 - c) budowę i modernizację źródeł ciepła i systemów ciepłych;
 - d) wprowadzanie mniej uciążliwych dla środowiska nośników energii oraz wykorzystywanie paliw alternatywnych;
 - e) wprowadzanie mniej uciążliwych dla środowiska technologii spalania;
 - f) budowę i modernizację instalacji i urządzeń oczyszczania gazów odlotowych, w tym instalacji i urządzeń odpylających;
 - g) ograniczenie zużycia ciepła poprzez termomodernizację;
 - h) ograniczenie emisji niezorganizowanej;
 - i) eliminowanie stosowania freonów, halonów i innych gazów niszczących warstwę ozonową atmosfery;
 - j) wspieranie ekologicznych form transportu;
 - k) ograniczenie emisji lotnych związków organicznych;
3. wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;
4. modernizację instalacji termicznego unieszkodliwiania odpadów;
5. tworzenie lub modernizację systemów pomiarowych zużycia ciepła lub energii elektrycznej;
6. uruchamianie produkcji urządzeń, wyrobów i technologii służących ochronie środowiska, w tym odnawialnym źródłom energii;
7. zakup wyposażenia, urządzeń i pojazdów o niskim zużyciu energii i/lub paliw;
8. wykorzystanie nadwyżek i ograniczanie strat ciepła;
9. opracowywanie i wdrażanie nowych technik i technologii dotyczących ograniczenia emisji zanieczyszczeń oraz efektywnego wykorzystania paliw i energii;
10. opracowywanie programów ochrony powietrza.

Priorytet II – OCHRONA WÓD (OW)

W ramach tego priorytetu Fundusz będzie wspierał:

1. ochronę ujęć i zasobów wody na potrzeby komunalne;
2. ochronę i poprawę stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych, a w szczególności budowę i modernizację systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz gospodarki osadowej;
3. ograniczenie zanieczyszczeń obszarowych;
4. ograniczenie powstawania ścieków.

Priorytet III – GOSPODARKA WODNA (GW)

W ramach tego priorytetu Fundusz będzie wspierał:

1. działania związane z wdrożeniem programu działań w zakresie zmniejszenia zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobiegania dalszemu zanieczyszczeniu.
2. działania związane z racjonalnym gospodarowaniem wodą w tym systemy retencjonowania i wykorzystywania wody opadowej i roztopowej.

Priorytet IV – GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI (OZ)

W ramach tego priorytetu Fundusz będzie wspierał:

1. zwiększenie bezpieczeństwa ekologicznego składowania odpadów, w tym rekultywacja składowisk odpadów komunalnych;
2. ograniczenie wytwarzania odpadów i zwiększenie ich wykorzystania, w tym tworzenie systemów zbiórki, segregacji i recyklingu odpadów;
3. unieszkodliwianie odpadów przemysłowych i niebezpiecznych oraz powstających w związku z transportem samochodowym, w tym wprowadzenie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi, zapewniającej osiągnięcie ustalonych dla województwa limitów i poziomu odzysku;
4. unieszkodliwianie i gospodarcze wykorzystanie komunalnych osadów ściekowych;
5. tworzenie regionalnych składowisk odpadów oraz zakładów segregacji i przerobu odpadów komunalnych zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami;
6. likwidacja nieczynnych składowisk odpadów niebezpiecznych;
7. usuwanie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych;
8. działania techniczno-organizacyjne (np. zakup sprzętu) w zakresie gospodarki odpadami, w tym zagospodarowanie i unieszkodliwianie odpadów komunalnych oraz komunalnych osadów ściekowych;
9. wprowadzenie nowoczesnego systemu unieszkodliwiania i gospodarczego wykorzystania odpadów powstających w sektorze gospodarczym;
10. rekultywację gruntów i terenów zdegradowanych;
11. przedsięwzięcia związane z niepolegającą na samooczyszczeniu remediacją historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, jeżeli obowiązującym do przeprowadzenia remediacji jest regionalny dyrektor ochrony środowiska lub władająca powierzchnią ziemi jednostka samorządu terytorialnego;
12. ochronę i racjonalne wykorzystanie potencjału przyrodniczego gleb;
13. budowę lub modernizację instalacji termicznego unieszkodliwiania odpadów;
14. zagospodarowanie i unieszkodliwienie substancji zubożających warstwę ozonową;
15. działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody;
16. zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska, w przypadku gdy nie można ustalić podmiotu za nie odpowiedzialnego;
17. opracowywanie i aktualizacja planów gospodarki odpadami.

Priorytet V – OCHRONA PRZYRODY ORAZ KRAJOBRAZU I LEŚNICTWA (OP)

W ramach tego priorytetu Fundusz będzie wspierał:

1. zachowanie i wzbogacanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej na obszarach chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody, ze szczególnym uwzględnieniem rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz obszarach objętych programem „NATURA 2000”.
2. opracowywanie audytów krajobrazowych;
3. działania związane z utrzymaniem i zachowaniem parków oraz ogrodów, będących przedmiotem ochrony na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
4. przedsięwzięcia związane z ochroną i przywracaniem chronionych gatunków roślin i zwierząt;
5. ochronę obiektów przyrodniczych wymagających ochrony w świetle wymogów prawa;
6. opracowywanie planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie;
7. prace badawcze i projektowe związane z dokumentowaniem zasobów przyrody oraz ich ochroną;
8. zadania związane ze zwiększaniem lesistości kraju oraz zapobieganiem szkodom w lasach i likwidacją tych szkód, spowodowanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne;
9. urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków;
10. rozwój bazy lokalowej służącej edukacji ekologicznej prowadzonej przez parki krajobrazowe, nadleśnictwa oraz wiodące placówki edukacyjne na obszarach włączonych w sieć NATURA 2000;
11. ochronę naturalnych zbiorników wodnych i tworzenie biotopów na potrzeby rewitalizacji środowiska na obszarach chronionych;
12. remont i odtwarzanie urządzeń hydrotechnicznych, w celu ochrony ekosystemu w lasach i obszarach chronionych;
13. przedsięwzięcia realizowane przez Polski Związek Pszczelarski związane z ochroną przed chorobami i szkodnikami rodzin pszczelich.

Priorytet VI – OGRANICZENIE EMISJI HAŁASU I JEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (OH)

W ramach tego priorytetu Fundusz będzie wspierał:

1. opracowywanie map akustycznych wraz z planami działania oraz programów ochrony przed hałasem;
2. zapobieganie i ograniczanie negatywnego oddziaływania hałasu na środowisko;
3. wprowadzanie technologii i urządzeń pozwalających na zmniejszenie emisji hałasu;
4. budowę ekranów akustycznych;
5. zakup wyposażenia, urządzeń i pojazdów o niskiej emisji hałasu.

Priorytet VII – EDUKACJA EKOLOGICZNA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA (EE)

W ramach tego priorytetu Fundusz będzie wspierał:

1. kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec środowiska poprzez wspieranie upowszechniania wiedzy ekologicznej poprzez:
 - a) realizację programów edukacyjnych,
 - b) cykliczne audycje radiowe i telewizyjne,
 - c) kampanie informacyjno-prasowe,
 - d) wydawnictwa, czasopisma i publikacje,
 - e) konferencje krajowe i międzynarodowe z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
 - f) konkursy i olimpiady,
 - g) targi i wystawy promujące nowoczesne rozwiązania z zakresu ochrony środowiska;
2. rozwój bazy dydaktycznej i edukacyjnej, budowa ścieżek edukacyjnych;
3. doposażenie w sprzęt i pomoce dydaktyczne Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych;
4. propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju;
5. wspomaganie systemów gromadzenia i przetwarzania danych związanych z dostępem do informacji o środowisku;
6. upowszechnianie wyników badań naukowych w zakresie ochrony środowiska;
7. upowszechnianie informacji i wiedzy o stanie środowiska.

Priorytet VIII – MONITORING ŚRODOWISKA (MN)

W ramach tego priorytetu Fundusz będzie wspierał:

1. rozwój bazy laboratoryjnej w zakresie monitoringu środowiska, w tym głównie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (zakupy aparatury kontrolno-pomiarowej, wyposażenia laboratoryjnego, budowa i rozbudowa oraz adaptacja pomieszczeń laboratoryjnych, sprzęt transportowy, zakupy i remonty infrastruktury technicznej) oraz rozwój sieci pomiarowych, laboratoriów i ośrodków przetwarzania informacji, służących badaniu stanu środowiska;
2. prowadzenie pomiarów, badań analitycznych stanu środowiska oraz opracowywanie i publikowanie ich wyników w szczególności realizowanych na podstawie wojewódzkiego programu monitoringu opracowanego przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska;
3. prowadzenie monitoringu przyrodniczego;
4. tworzenie systemów informatycznych Państwowego Monitoringu Środowiska.

Priorytet IX – ZAPOBIEGANIE I LIKWIDACJA SKUTKÓW POWAŻNYCH AWARII I KLĘSK ŻYWIŁOWYCH

W ramach tego priorytetu Fundusz będzie wspierał:

1. dofinansowanie do adaptacji zmian klimatu, systemów przeciwdziałania zagrożeniom środowiska, w tym poważnym awariom i klęskom żywiołowym oraz likwidacja ich skutków dla środowiska;
2. wspomaganie tworzenia i rozbudowy systemu ratowniczo-gaśniczego oraz ratownictwa chemicznego i ekologicznego, w tym dofinansowanie zakupu sprzętu i specjalistycznego wyposażania;
3. remont i odtwarzanie obiektów ochrony środowiska i gospodarki wodnej zniszczonych przez powódź i inne klęski żywiołowe.

Priorytet X – ZADANIA MIĘDZYDZIEDZINOWE

W ramach tego priorytetu Fundusz będzie wspierał:

1. przeciwdziałanie powstawaniu zanieczyszczeń - wprowadzanie nowoczesnych technik i technologii opartych na czystszej produkcji oraz międzynarodowych systemów proekologicznego zarządzania przedsiębiorstwem;
2. badania naukowe, ekspertyzy, programy badawcze, rozwojowe i wdrożeniowe służące ochronie środowiska;
3. profilaktykę zdrowotną dzieci zamieszkałych na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska;
4. tworzenie i rozwój systemu kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska, a w szczególności tworzenia baz danych podmiotów korzystających ze środowiska obowiązanych do ponoszenia opłat;
5. przygotowanie dokumentacji przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska, które mają być współfinansowane ze środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi, w tym plany i programy oraz oceny i studia wykonalności;
6. realizację projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków bezzwrotnych pozyskiwanych w ramach współpracy z organizacjami międzynarodowymi oraz współpracy dwustronnej;
7. nabywanie, utrzymanie, obsługę i zabezpieczenie specjalistycznego sprzętu i urządzeń technicznych, służących wykonywaniu działań na rzecz ochrony środowiska;
8. rozwój przemysłu produkcji środków technicznych i aparatury kontrolno-pomiarowej, służących ochronie środowiska;
9. wspomaganie systemów gromadzenia i przetwarzania danych związanych z dostępem do informacji o środowisku;
10. przedsięwzięcia związane z wdrażaniem i funkcjonowaniem systemu ekozarządzania i audytu (EMAS).

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu może finansować inne przedsięwzięcia niemieszczące się w Liście przedsięwzięć priorytetowych, które zostały określone w Ustawie Prawo Ochrony Środowiska i innych dokumentach z nią powiązanych służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej wynikające z zasad zrównoważonego rozwoju.